

RDEČI PRAPOR

Izhaja v Ljubljani vsak dan opoldan.

Naročnina za avstro-ogrske kraje mesečno 2 K, za Nemčijo 2'25 K, za Ameriko 2'75 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati. Tristopna petit-vrstica 26 vin. za enkrat, 20 vin. za dvakrat; večkrat po dogovoru.

Glasiilo jugoslovanske socialne demokracije.

39. šte. v.

V Ljubljani, v soboto, dne 4. maja 1907.

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne posiljatve, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo „Rdečega Prapora“, Ljubljana, Frančiškanske ulice šte. 8/1.

Vabilo na naročbo.

S 6. majem prične drugi mesec izhajanja dnevnega „Rdečega Praporja“, vsled česar vabimo vse sodruge, somišljenike in prijatelje delavskega stanu, da obnove naročnino, odnosno da se naroče na list, ki stane

2 kroni na mesec z dostavljanjem na dom. Upravništvo „Rdeč. Prapora“.

Izpoznajte narodnjaško gospodo!

V Nabrežini, 28. aprila.

Strahovito jezna je bila goriška „Soča“ na sodruga Etbina Kristana, ko je dejal, da imajo naši narodnjaki narodnost samo na jeziku, pa da izpodé brez kesanja slovenske delavce in jih nadomestijo z italijanskimi in drugimi, ako si drznejo njih sužnji zahtevati nekoliko tečnejši kruh. Neki mladi narodnjak je na shodu v „Trgovskem Domu“ celo očital sodruga Kristanu laž in je rekel, da bi liberalna stranka izključila člana, ki bi ravnal tako.

Dobro: Gospodje naj dobé priložnost, da se pokažejo prave, resnične narodnjake. Vemo sicer, da bi morali izključiti mnogo, mnogo svojih veljavnih ljudi, ako bi hoteli izvršiti, kar je dejal v Gorici gospod dr. Puc. Vemo, da bi iz Gorice lahko z nosom zadeli na take patentirane patriote, ki vlačijo iz Kalabrije delavce namesto slovenskih. Ali ostati hočemo pri nas doma. Povedati hočemo, kaj se godi v Nabrežini.

Pred dvema leti, ko je bila zadnja stavka delavcev s kamnom, so zmagali naši podjetniki. Slavna ni bila tista zmaga. Da so se udali delavci po pet mesečnem stradanju, ni moglo povečati kapitalističnega ugleda. Da jim je pomagal kurat Čargo in da so privlekli iz Furlanije in iz Italije cele oddelke stavkokazov, bodi le mimgrede omenjeno. Delavci so preboleli tudi ta udarec, učvrstili so svojo organizacijo in gledajo brez strahu v bodočnost.

Ko so se delavci vrnili na delo, so delodajalci obljubili, da jim ob času zboljšajo plače, ako bi se pokazalo, da narašča draginja. To se je zgodilo namreč: Cene živil se zvišujejo tudi v Nabrežini neprenehoma. Z dosedanjsimi zaslužki je nemogoče živeti brez pomanjkanja. Organizacija se je torej obrnila do delodajalcev ter jih je spomnila na tedanja obljubo. In res so rekli skoraj vsi, da so pripravljani, izpolniti opravičene zahteve delavcev, ako storé to vsi podjetniki. Kdo pa se je prvi

upiral temu namenu? Nihče drugi, kakor nabrežinski župan, veliki narodnjak in narodnjak, član razširjenega izvrševalnega odbora goriške liberalne stranke, gospod Ivan Caharija, po domače Janez iz Ronka. Ta najmočnejši priimek je dobil, ker se je odrezal: „Jaz ne dam nič! Bom pa posiljal delo v Ronke!“ Ronchi je italijansko mesto, delavci tam so Italijani. Narodno čuvstvo gospoda Ivana je tako veliko, da hoče pripraviti slovenske delavce ob zaslužek in pošiljati delo v Ronke!

Gospod Caharija je nad vse častilakomen. On hoče biti župan in gospodar Nabrežine. In če se gre za njegovo osebno postojanko, vtakne vso narodnost v žep. Pri zadnjih občinskih volitvah so postavili delavci-kmeti svoje kandidate. To je gospoda Caharijo tako razkačilo, da je takoj zvil slovensko trobojnico, pa je naredil kompromis z Italijani, ki se imajo njemu zahvaliti, da sede sedaj v nabrežinskem občinskem odboru. Kajti več kakor vsa narodnost, je gospodu Cahariji njegov „Jaz“.

Kako priljubljen je vsled svoje ošabnosti v Nabrežini, se vidi iz tega, da hodi na Vipavsko agitirat za Štreklja; v Nabrežini mu ne pride niti na misel, da bi sklical shod, ker vé, da bi tukaj, kjer je župan, grozovito pogorel.

Ali za Nabrežino je Caharijeva trma neverna. Ako bi bili naši narodnjaki res narodni, bi morali uložiti res svoj upliv, da ustavijo njegovo rogoviljenje in tukaj bi se moralo uresničiti, kar je dejal dr. Puc v Gorici: Slovenski delavci uhajajo trumoma iz Nabrežine. Klesarskega dela bode letos mnogo vsled zgradbe nekih trdnjav. Nihče ne more zameriti delavcem, če zapuščajo nabrežinske delavnice, v katerih nimajo upanja, da bi prišli do boljšega življenja, pa gredo tja, kjer je boljši zaslužek. Cele čete zapuščajo Nabrežino, organizacija pa bojkotira tukajšnji trg. Zaradi Caharijeve trme se lahko zgodi, da postane Nabrežina brezpomembna kraška vas. Ali njemu je to vseeno. Njega ne skrbi, da zapuščajo Slovenci kraj, saj so to samo delavci! On ne misli na nič drugega, kakor na svoje gospodarstvo, na svoj absolutizem, pa če se izpremeni naš kraj tudi v popolno puščavo.

Stvar je zelo resna, kajti par sto delavcev je že odšlo in vidi se, da vodi organizacija sistematično emigracijo. Pravimo: delavcem se ne more zameriti tega. Ali konec bode tak, da ne ostane nazadnje noben kvalificiran delavec več tukaj in tedaj — z bogom, glasovita kraška industrija! Tudi delodajalcem že preseda Caharijeva tiranija in marsikaj se govori o njegovih občinskih manevrih, o njegovem nastopu proti bivšemu županu Tancetu i. t. d. Manjši mojstri tudi občutijo, da jih hoče velekapitalizem popolnoma uničiti. Doslej pa še nimajo toliko poguma, da bi se uprli oblastnemu Cahariji in da bi se brez njega pobotali z delavci. A to bi bilo edino sredstvo, da bi se obvarovalo Nabrežino velike katastrofe. Kajti priznajmo vendar enkrat resnico: Kar je Nabrežina, je s svojimi delavci; ako jo delavci zapuste, je konec vsega.

Tudi mi smo bili nekoč „narodnjaki“. Ali danes smo pa Slovenci, za „narodnjaštvo“ se pač lepo zahvalimo, ker vidimo, da ni narodu nič tako sovražno, kakor ravno to „narodnjaštvo“. Radovedni smo pa vendar, kaj poreče goriško vod-

stvo „narodno-napredne stranke“ tem razmeram. Ako je tak nasprotnik slovenskega ljudstva, kakor župan Caharija, lahko njen upliven član, tedaj je v njenem naslovu narodnost in naprednost enaka sleparija. Govorite, gospodje v Gorici! Osvobodite se pa terorizma tudi Vi, razumnejši podjetniki nabrežinski!

Prvi majnik v Trstu.

V Trstu, 2. majnika.

Tržaško delavstvo se je navadilo, praznovali prvi majnik. Brez dvoma je to v našem mestu najslavesnejši dan v letu, pravi praznik, ki mu ni enakega. Tudi letos je bilo praznovanje tega dne v Trstu nad vse impozantno; bilo je še bolj veličastno, kakor vsa leta doslej. Ko je pomladansko solnce s prvimi žarki pozdravilo mladi dan, se je že opazilo, da ni enak drugim dnevom. Kamor si se vzrl po okolici, povsod je bilo opaziti trume ljudi, ki so se nekam začudeni veselili ozelenele prirode. Saj ima delavec tako poredkoma priložnosti, da opazi krasoto prirode!

Kmalu so se začele te razkropljene skupine združevati in mase so se valile v določeni smeri. Vse je korakalo na Senski trg, kjer se vrše tradicionalni majski shodi. Radostno čuvstvo nas je navdajalo, ko smo opazili, kako je narasla naša vojska od zadnjega majnika. Prihajali so naši delavci v gostih gručah iz Barkovelj, s Kolonje, z Vrdele, iz Škednja in drugih predmestij. Trop za tropom — ogromna armada.

Na velikanskem novem Senskem trgu je bilo skoraj premalo prostora. Postavljena sta bila dva odra. Okrog enega so se zbirali italijanski, okrog drugega slovenski delavci. Teh je bilo najmanj 6000. Točno ob 10. uri dopoldne sta se pričela oba shoda. Italijanskega je otvoril sodr. Pittoni in so govorili tam Pittoni, sodr. Storchi in sodruginja Contin. Slovenske zborovalce je pozdravil sodrug Jernejčič. Besedo je dobil potem sodrug Kopač. V krasnem govoru je razložil pomen prvega majnika, zlasti z ozirom na letošnje volitve in izzival je prave viharje odobravanja. Gromoviti aplavzi so bili glasen odgovor našim narodnjakom, ki so se trudili na vso moč, da bi bili odvrnili slovensko delavstvo od praznovanja. Ali izginil je njih upliv pri ljudstvu in prišel bo čas, ko bodo sami politično izginili!

Ob 11. uri sta bila oba shoda končana. V dveh dolgih kolonah so odkorakali delavci z rdečimi zastavami proti staremu mestu, počó delavske pesmi. Ko je bila zastava prve kolone že na Velikem trgu, je bil konec druge še v ulici Madonina. Število udeležencev je lahko šteti na več kakor 20.000.

V starem mestu so vihrale rdeče zastave, okna so bila okrašena, na mnogih krajih je bilo čitati napise: „Votate per Valentino Pittoni“. Vse prodajalne, tovarne, delavnice so bile zaprte, tramvajski promet je bil ustavljen.

Na Velikem trgu, kjer so se delavci ustavili, je hotelo nekoliko ljudi, ki se imenujejo anarhiste, a stoje naravnost v službi italijanske nacionalistične stranke, izzvati rabuko. Ti ljudje zahajajo na socialistične, a samo na socialistične shode in provocirajo delavce s svojimi skrajno konfuznimi frazami. Včeraj so se pa poslužili drugega argumenta.

Sodrugji in somišljeniki, spominjajte se volilnega sklada!

Začeli so metati kamenje na socialiste in nekateri so pokazovali revolverje. Tega je bilo delavcem preveč. Oklofutali so nekoliko teh junakov in potem so jih pogнали, pa je bil konec.

Popoldne je bil izlet na «Lovca», kjer se je razvila vesela zabava. Ob 6. zvečer se je množica poslavlila v vrste ter je z godbo in z zastavami odkorakala na Veliki trg, kjer se je razšla z «Živio-klici» na zmago dne 14. maja.

Volilne burke.

V Sežani, 2. maja.

Povejte nam, kdor je modrejši od nas, ali so državnozbornske volitve samo za komedijo, ali so resna stvar? Štiri kandidate smo imeli doslej v našem okraju. Poleg liberalnega, klerikalnega in socialno-demokratskega je nastopal tudi «samostalen agrarec». Mislili so ljudje pri nas, da bi bilo tega ravno dovolj. Ampak drugače mislijo gospodje v Trstu. Tam so z znanim okrvavljenim srcem «opazovali bratomorni boj». V Trstu so vedno za «slogo», to se pravi za breznačelnost in za frazo. Tako so nam poslali iz Trsta — še enega kandidata, da jih bo pet. Gospod dr. Gregorin je sedaj naš odresenik. Ker je preveč bratomornega boja, prihaja še on, da ga konča s tem, da se mu pridruži. Pravijo, da je imel dr. Gregorin kandidirati v tržaški okolici. Potem so pa slišali, da tam ne more zmagati narodna stranka, ampak samo dr. Rybář in tako so Gregorin poslali nam. Pa je še drug razlog. Za Štreklja in za Laharnarja stojе šanse precej slabo. V najboljšem slučaju bi bila ožja volitev, v kateri bi bil na prvem mestu socialno-demokratski kandidat. Tega se boje. Sliši se, da bodeta Laharnar in Štrekelj, ki oba nimata nobenega upanja, odstopila na korist Gregorinu. Ta pa mora nastopiti brez programa, samo za «slogo», pa kot «neodvisen» kandidat. Odvisen je samo od tržaškega škofa Nagla in od svojih klerikalnih nazorov. Kaj storita Štrekelj in Laharnar, bomo vidimo videli kmalu. Za nas pa je zdaj že bolj jasno: Ako nočemo imeti klerikalnega poslanca, mora zmagati Vinko Kermolj.

Politični odsevi.

Pot Ährentala v Berlin. Berolinski obisk avstrijskega vnanjega ministra ima po določni izjavi uradnih krogov izključno ta namen, da se Ährental predstavi in pokloni nemškemu cesarju in je brez vsake notranje zveze z obiski angleškega in italijanskega kralja v poslednjih časih. Vendar si avstrijsko in nemško časopisje ne more kaj, da ne bi iztočilo obligatne slavospevne pijače, ki se za take priložnosti spodobi. Predvsem se pozdravlja aktivna bilanca nemško-avstro-ogrskega prijateljstva, ki je s svojo privlačno silo pritegnilo tudi Italijo nase; smoter trozveze je miroljuben in stremi za zagotovitvijo evropskega ravnovesja in miru. Tridesetletni pokoj — to je uspeh te aliančne politike, ki se je vzdržala vzlic novih mednarodnih formacij dosedaj. Miroljubni značaj dvozveze se kaže tudi v tem, da dopušča svojim članom «najpristronejša razmerja» do držav izven trozveze. Anahronično se glase te trozvezne melodije z ozirom na dogodke, iz katerih sledi, da dvozveza v evropskem sistemu že davno ni več pozitiven faktor in da se pripravlja in je v početkih že dana temeljita reformacija mednarodnih odnosov.

Belgijska kriza. Sedanja politična kriza v Belgiji se giblje v znamenju dveh vprašanj. Prvo vprašanje se tiče kolonialne organizacije v Kongu. Kralj ostaja na stališču, da je absolutna uprava v koloniji «neobhodno potrebna»; dočim hoče parlamentarna opozicija, ki tvori z mladimi klerikalci večino, podvreči tudi kolonije parlamentarni kontroli in iztrgati deželo brezmejnemu izkoriščanju, ki jo uganja sedaj kralj v družbi z velekapitalisti. Drugo vprašanje zahteva državno ureditev delavnika, kateri se konservativni ultramontanci na vso moč upirajo. Če se De Troozu posreči rešiti na obojestransko zadovoljnost ta kočljivi spor, bode novo ministrstvo danes ali jutri imenovano.

Stolipin in črne stotnije. Okrožnica Stolipinova proti pogromom ni rodila pričakovanega pomirjenja, ker ni našla med provincijalnimi oblastmi odmeva. Tako n. pr. je generalni guverner Stupin slovesno blagoslovil zastavo zveze ruskih ljudi in v svojem govoru dejal, da stojе na čelu zveze zastopniki vladne oblasti. «Ruskoje Znamje», glasilo reakcije, grozi, da se bo ruski narod masčeval za zalitve, katerim so resnični ruski ljudje v dumi izpostavljeni: zmlel bo v prah vse žide in inteligenco; bojna sodišča so bila prava igrača napram vulkaniziranemu izbruhu petdeset milijonov ruskega naroda, ki je nobena yladna odredba ne more udušiti.

Angleška vlada in zbornica lordov. Spor med spodnjo in zgornjo zbornico, ki ga je izzvalo

vedenje lordov, še vedno čaka rešitve. Časopisje ugiblje, kako namerava sedanja liberalna vlada zlomiti moč uporne zgornje zbornice, te coklje angleškega ustavnega življenja. «Daily Telegraph» objavlja načrt, posnet po norveškem vzgledu, da vse preporne zadeve reši skupno zborovanje obeh zbornic. Vprašanje je le, če bi bilo s to preuredbo naravnemu razvoju kaj pomagano, in če ne bi konzervativni lordi na skupnih zborih preglasovali ljudskih zastopnikov. — Drug načrt obstoji v tem, da se odločitev takih prepornih stvari prepusti ljudstvu samemu potom tzv. referendumu. S tem bi se posadila zbornica lordov pod močan moralni pritisk in nedvomno bi se z ozirom na svoj upliv v bodoče ne postavljala v nasprotje z voljo pretežne večine angleškega ljudstva, kakor se je to zgodilo v šolskem vprašanju. — Najbolj gotovo pa bode vlada sprejela v angleško ustavo določbo, ki ji daje pravico, vpoklicati v zgornjo zbornico poljubno število tujih državnih svetnikov. Sicer se bodo lordi tudi tej preosnovi krčevito upirali, toda proti politični nujnosti je končno vsak boj brezuspešen.

Domače stvari.

Imenitnega učitelja veronauka ima ces. kr. učiteljšče v Ljubljani. On je živ dokaz za namene, ki jih ima klerikalizem s šolo. Gospod katehet se zaletava pri pouku v socialno demokracijo, ki gotovo ni v učnem načrtu ces. kr. učiteljšča. Da zlorablja večina duhovnikov po komandi škofa prižnico in spovednico v politične namene, je stara stvar. Te agitacije se človek vsaj tako še ubrani, da ne gre v cerkev, kadar pridigajo politični petelini. V šolo pa mora, kdor je vpisan in tako so pripravniki prisiljeni, poslušati strupeno propagando, ki najmanj sodi v šolo. Vrhutega gospod katehet še ne pozna predmeta, o katerem govori. On meša socialiste, anarhiste in kdove koga še — vse v enem loncu. Če bi se mož vsaj izprvo naučil, kar hoče govoriti! A čemu sploh take reči med poukom? Ali imajo gospodje klerikalci že tak strah pred socialno demokracijo?

Neki «napredni meščan» prigovarja v «Slov. Narodu» starim patriotičnim Ljubljancem, naj volijo Hribarja. Razlogi, s katerimi jim skuša to dopovedati, so seveda tako naivni, da silijo razsodnega človeka na smeh. Ampak: stari patriotični Ljubljanci! Vemo, kaj se to pravi. To so tisti ljudje, ki se sami imenujejo «stare Kranjce», in ki jih narodovci psujejo za «nemskutarje». No, za volitev vseslovana Hribarja bi bili dobri tudi ti dvoživci, ki po večini res ne vedo, kaj so. Ne pulimo se s Hribarjevci zanje, naj jih le imajo te «durch und durch schwarzgelb-može», če se bodo namreč dali zvabiti na liberalno volišče. Samo konstatujemo to za bodočnost, kadar se bo hotelo našemu internacionalizmu zopet kaj podtakniti. Sicer pa bomo točno zabeležili, kje vse se bodo naši narodnjaki, bodisi liberalni ali pa klerikalni, družili pri volitvah z Nemci ali Lahi. Letošnji volilni boj nam bo dal mnogo ostrega orožja zoper naše domače nasprotnike. In to je tudi nekaj vredno.

Cankar v Trstu. K temu poglavju nam pišejo: Cankarjevi predavanja nista nikogar preseletili, to, kar je pokazal kot pisatelj, je dokazal tudi kot govornik, da pozna in razume slovensko ljudstvo in kulturo kakor malokdo. In tudi slovensko ljudstvo razume njega. «Oficijelno» je demantiralo lažnjivo žalitev «Edinosti» s tem, da je k drugemu predavanju prihitelo še v večjem številu in da je prirajalo govorniku ovacije, ki so bile čist izraz prisrčnega razmerja. Videli smo razumnstvo, ki je pritrjevalo Cankarjevim besedam, videli delavce, ki so globoko čutili tragedijo slov. kulturnih delavcev, ki jo je Cankar tako živo opisal. Star delavec je pri drugem predavanju, ginjen do solz, stopil h gruči inteligentov in dejal: «Kaj, tega moža, pravijo, da ga ne razumemo?» In narodnjaki? Tudi ti so Cankarja razumeli, toda njegove resnične, a zbadljive porcije jim niso dišale; zato so vdružili izostali. — Ljudskemu odru gre hvala, da je tržaškemu ljudstvu odkril predavatelja Cankarja.

Škandalozno se mora imenovati razsvetljavo v Ljubljani. Ne govorimo o kvaliteti te «električne luči», ki brli po priliki, kakor lojena sveča. To je že stari greh, ki se ga ne da popraviti v 24 urah. Absoluten škandal pa je, da so včasih kar cele ulice in celi okraji nerazsvetljeni. Te dni ni bilo v Miklošičevih ulicah, izvzema hotela «Union», niti ene luči. Snoči je bila od Resljeve ceste pa do Udmata popolna egiptovska tema, pa ne morda ob 2., 3. ponoči, temveč ob 9. zvečer. Seveda v tem kraju stanujejo sami železničarji, delavci, katerim pa vendar ne gre v glavo, zakaj bi si morali ravno oni polomiti vratove, ako gredo v službo ali pa iz službe. Umetna svetloba menda ni iznajdena samo za frakarijo.

Lepo za zaprtimi vrati, samo za vabljenе volilce, priredi gospod Program v nedeljo ob pol 4. pri Steinerju na Opekarski cesti volilen shod. Da pride njegova cekinasta Svetlost enkrat tudi v te kraje, je jako zdravo. Ampak škoda, je, da ni napravil tega shoda pred par tedni in da se ni odšel tja. Tedaj bi bil lahko videl, kako krasna je Ljubljana, na katere župana je gospod kandidat tako ponosen, v tistih krajih, kjer ne stoji rotovš in hiša banke Slavije. Blagodejne so take volitve,

ki zvabijo liberalnega glavarja celo na gmajno. Ali še bolj blagodejno bi bilo, če bi imel «najboljši» kandidat korajžo, sklicati javen shod. Tedaj bi se lahko česa naučili. Govoriti na shodu, kjer se vsakega udeleženca najprej od vseh strani ogleda in od njega zahteva izpričevalo brezpogojnega mameluštva, to zna tudi Cham. Od kandidata programa bi se pa že smelo pričakovati kaj več.

Samomor. Sinoči je skočila neka mlada dama, obiskovalka umetno-vezbene šole ob 3/8 s št. jakobskega mostu v Ljubljano. Voda jo je nesla do Hradeckega mostu. Ljudje so hiteli pred njo, da bi poskrbeli pomoč. Nasproti «Tonhalle» je priklenjen rešilni čoln, ki je bil pa tako nerodno pričvrščen, da se ga ni moglo odpeti. Vsi poskusi so bili brezuspešni. Voda je nesla nesrečnico dalje in se je potopila še pred franciskanskim mostom. Šele nekoliko minut pozneje se je posrečilo, odpeti čoln, a bilo je že prepozno. Nesrečnica je hči vladnega uradnika.

Volitve v okrajno bolniško blagajno ljubljansko vrši se, kakor natančneje razvidno iz objave v 35. številki, prihodnji teden. Pozivljamo sodruge in sodelavce, da se vsi do zadnjega volitev udeleže! V bolniški blagajni se nudi delavstvu košček samouprave, zatorej je naloga in skrb vsakega posameznega delavca, da ostane vzorna uprava bolniške blagajne tudi nadalje v rokah organizovanega delavstva.

V bolniško blagajno ljubljansko volijo jutri okraji: Šentjakobski v Katoliškem domu; dvorski v bolniški blagajni; kolodvorski pa v salonu «pri Levu».

Shodi.

Napovedani so:

Rakek, 4. maja ob 7. zvečer.

Planina, 5. maja ob 3. popoldne.

Dol. Logatec, 6. maja ob 8. zvečer pri Hudniku.

Vrhnika, 7. maja ob 8. zvečer.

Vrhnika, 8. maja ob 8. zvečer.

Borovnica, 9. maja ob 11. dopoldan.

Vrhnika, 9. maja ob 3. popoldne.

Logatec, 10. maja ob 8. zvečer pri Korencanu.

Hotedersica, 11. maja ob 7. zvečer.

Unec, 12. maja ob 11. dopoldne.

Cerknica, 12. maja ob 3. uri popoldan

Grahovo, 13. maja ob 7. zvečer.

Gorenja Vrtojba. V nedeljo, 5. maja, ob 3. popolne volilni shod v gostilni Batistič. Poroča sodrug Ropas.

Kromberg. V nedeljo, 5. maja, ob 10. uri popoldne volilni shod v gostilni g. Komelja. Poroča sodrug Ropas.

Benče. V četrtek, 9. maja, ob 3. uri popoldne volilni shod. Govori sodr. Ropas.

Sovodnje. V nedeljo, 12. maja, ob 3. uri popoldne volilni shod. Govori sodr. Ropas.

Borovlje. V soboto 4. maja, ob 8. uri zvečer volilni shod. Poroča kandidat sodr. Etbin Kristan.

Smarjeta. V nedeljo, ob 10. uri popoldne v Honigevi gostilni, po domače pri Kramerju volilni shod. Govori sodrug Etbin Kristan.

Sveče. V nedeljo, 5. maja, ob 3. popoldne volilni shod. Poroča kandidat Etbin Kristan.

Bojazljivost so očitai klerikalci na Savi in na Jesenicah socialnim demokratom, češ, ne upajo se shoda sklicati. Klerikalci so bili neprevidni s svojo širokoustnostjo! Ne laži, ne grožnje, ne misijon, ne procesija in niti tovarniška godba ni mogla doseči, da bi shod na Jesenicah dne 14. aprila ne bil sijajen in impozanten. Tudi vse laži «Nase moči» ne škodujejo resnici, ki se je tega dne izkazala v navzočnosti najmanj 500 ljudi. Da se vse te neresnice, vsa sumničenja in vse zlobnosti naših klerikalcev izpodbijejo, je sklical naš državnozbornski kandidat sodr. dr. Dermota na dan 28. aprila shod volilcev na Savo. Dasi je bilo vreme prav zanikarno, so bili prostori zborovališča popolnoma nabiti. Navzoči so bili tudi klerikalci z g. kaplanom na čelu. Med govorom sodr. dr. Dermote so se poskušali z mejklici — a nič kaj pogumno. Zato jih je naš govornik nalašč izzval, ko je razpravljal o carinski politiki naših klerikalcev, o njih skrbi za kmeta, obrtnika in delavca in zlasti o razmerju socialne demokracije do vere in cerkve ter do reforme zakonskega prava. Dasi je naš kandidat dokazal jasno, da se socialna demokracija vere ne dotika in da noče uničevati cerkvenega zakramenta sv. zakona, marveč da prepušča vsakemu svobodno versko prepričanje ter da zahteva le izpremembo posvetne državne postave glede zakona, je vendar g. kaplan mešal vse v enem piskru in obdolževal socialno demokracijo stvari, ki jih nikoli ni zagrešila. Zanimivo je bilo, da se je g. kaplan boril samo z vero in cerkvijo, ki sta baje preganjeni; kar je naš govornik očital z gospodarskega in političnega stališča klerikalni stranki, na to ni g. kaplan ničesar odgovarjal. Tu se vidi, kje je izobrazba naših političnih kaplanov pod ničlo! Z vero se bore, z vero rešujejo gospodarsstvo in politiko slovenskega ljudstva! Najivno! — Zanimivo je končno bilo, da se je g. kaplan skušal otresti Montagninija in da bi ga bil

najraje zatajil. Pribijamo pa za trajen spomin poziv p. kaplana, naj čita vsak, kdor hoče objektivno presojati dogodke javnega življenja, liste vseh strank in barv: g. kaplan je s tem povedal, da škofova prepoved, po kateri se niso smeli čitati neklerikalni listi, ne obstaja več! — V ostalem pa je shod na Savi imel najlepši uspeh za socijalistično stvar na Gorenjskem.

Trst. V soboto zvečer ob 8. uri so priredili naši narodnjaki volilni shod v «Narodnem domu». Dvorana je bila, po pravici rečeno, natlačena. Naših sodrugov je bilo gotovo kakih 200, ki so šli tja nalašč, da bi poslušali, kaj bodo narodnjaki vse povedali proti socijalni demokraciji. Prav proti socijalni demokraciji trobentajo sedaj naši narodnjaki, italijanskega sovražnika so za ta čas spravili iz svojega programa. Govorili so vsi štirje mestni kandidati. Dr. Gregorin je rekel, da oni in socijalna demokracija ne bodo šli nikdar skupaj. (Oh ne bojte se!) Dr. Rybar je imel opraviti z «Ljudskim odrom» in z ljubljanskimi predavatelji, ki prihajajo v Trst «blatit slovensko narodnost.» Mi mu odpustimo za ta pot, ker ni še nikdar bil pri naših predavanjih, pa tudi ne more soditi kaj takega. Drugi so govorili približno to, kar govore na vseh svojih shodih. Seveda niso pozabili niti na slovensko šolo, ki jim je socialisti nočejo dati i. t. d. Šola je jako lep predmet, seveda tudi za volitve. Mi vemo o slovenski šoli v Trstu jako lepe reči, pa bomo govorili nekoliko po volitvah, ker se nam zdi sedaj nepotrebno, siliti slovensko šolo v volilni boj. Ko je govoril g. M. Mandič, je na galeriji več sodrugov klicalo «živio, Pittoni», vsled česar so sodruga Klinca izgnali iz dvorane. Nazadnje so se bali celo staviti kandidature na glasovanje, ker so vedeli, da bi se bilo vzdignilo mnogo rok proti.

Trst. Več shodov je bilo v nedeljo v mestu in v okolici. Vsi so se obnesli najbolje. Povsod so bile naše kandidature soglasno sprejete.

Dopisi.

Nabrežina in Sv. Križ. Tudi v teh dveh industrijskih vasicah je delavstvo praznovalo praznik prvega maja na primeren način. Tudi tukaj je bilo zunanje obličje praznično. Delalo se ni nikjer in prodajalne so bile zaprte. Že zjutraj so prišli sodrugi iz Križa z godbo na čelu v Nabrežino, ki je bila vsa v zastavah. Tukaj so se pridružili križanski delavci nabrežinskim ter so odkorakali v spredu na postajo, blizu katere se je vršil na vrhu bližnje gostilne shod. Predsedoval je shodu sod. Marica, ki je pozdravil navzoče ter jim v kratkih, a jedrnatih besedah raztolmačil pomen letošnjega prvega maja. Ker je pričelo potem deževati, so se delavci zbrali v veliki dvorani gostilne, kjer je govoril sodrug Regent in drugi. Sodruga Marica je nazadnje omenil, da je letošnji prvi maj v Nabrežini skoraj praznik žalosti, ker so delavci ravnokar v boju proti gospodarjem, vsled česar so primorani zapuščati svoje družine ter si iskati dela drugod. Ironija o lepi naši domovini, ki ne zagotovi delavcu niti skromnega življenja ob težkem delu. Shod se je zaključil z živio-klici na soc. demokracijo ter na zmago delavstva v strokovnem in tudi v političnem boju.

Po končanem shodu so sodrugi iz Križa odkorakali v koloni v svojo vas, pred katero jih je čakala domača godba, ki je spremljala vedno naraščajoči sprevod po raznih ulicah na vaški trg (križado), kjer se je zbrala ogromna množica vaščanov. Godba je zasvirala delavsko himno, potem se je vršil shod. Govoril je sodr. Regent, stoječ na vaškem vodnjaku. V kratkih besedah je očrtal pomen prvega maja, ki ga praznujemo letos v posebnem znamenju boja za zmago pri predstojajočih volitvah. Gromoviti živio-klici so pozdravili konec govora, s katerem je govornik pozival navzoče delavce in kmete na solidarnost, kajti zmaga delavstva je zmaga kmetov, zmaga svobode, zmaga življenja. Živio-klicev na našega kandidata Jernejčiča ni bilo ne konca ne kraja, godba je pa zasvirala mednarodno himno. Na to so se navzoči zbrali zopet v kolono, ki je obšla vaske ulice do gostilne Maganja, kjer so se v veliki dvorani zbrali delavci in kmetje. Peto in sviralo se je delavske in ljudske pesmi. Preden je odšel, je bil sodr. Regent prisiljen, še enkrat govoriti. V svojem pozdravnem govoru je k koncu pozivljial navzoče, da oddajo dne 14. maja svoje glasove na ime našega kandidata Antona Jernejčiča. Gromoviti živio je zaoril po veliki dvorani in godba je zasvirala zopet himno «Rdeči Prapor». Domača zabava pa je trajala še pozno v večer.

Iz štranke.

Splošno pravovarstveno in strokovno društvo, podružnica Ljubljana (južna železnica) ima v soboto, 11. t. m., ob 8. uri zvečer svoj celoletni občni zbor v gostilni pri «Stajercu», Resljeva cesta št. 20. Dnevni red: 1. Odborovo poročilo. 2. Volitev odbora. 3. Predavanje in raznoterosti. Vsi udje, ki so prosti, so vabljeni, da se zanesljivo udeležijo občnega zbora, pa da pripeljejo seboj tudi žene in svoje tovariše.

Goriški politični odbor je sklenil kandidirati v tolminskem okraju lastnega moža, ako Slovenci v mestu Gorica vstrajajo z lastnim kandidatom proti sodrugu Skabarju. Pokazati hočemo, da nas je tudi tam gori nekoliko, in morda se bodo nekateri kesali, da so nas obrekovali po shodih in v časnikih...

Najnovejše vesti.

Trst. 3. maja. «Edinost» izjavlja, da Štrekelj in Laharnar ne umakneta svojih kandidatov na Krasu, ampak da kandidira dr. Gregorin proti obema. Ako ne tiči za tem kak volilni maneuver, ki bi se utegnil pokazati zadnje dni pred volitvijo, je Gregorinova kandidatura popolnoma brezuspešna. «Slovenec» je pisal, da kandidira Gregorin kot liberalec, znano pa je, da se nagiba najbolj na klerikalno stran.

Dunaj. 3. maja. Minister Marchet je kot kandidat v Badenu govoril o avstro-ogrskem pogajanju. Razmere morajo biti tako urejene, da ne bodo trpeli avstrijski interesi. Avstrija ne pojde v popusti dalje nego je šla. Govornik ni za ločitev, ali če se ne more doseči enakosti, je pripravljen tudi na ločitev.

Dunaj. 3. maja. V sled neprijeljivosti štrajka 2000 špedicijskih delavcev; na cestah je prišlo do ostrih spopadov s stavkokazi. Na shodu štrajkujočih je priporočal Ellenbogen mirnost. Pogajanje se nadaljuje.

Brno. 3. maja. V Štitni v brodskem okraju je ponoči zgorelo 38 hiš in mnogo živine.

Praga. 3. maja. Namestništvo je razpustilo zvezo nižje duhovščine na posredovanje nadškofa Skrbenskega.

Budimpešta. 3. maja. V vojašnici, v kateri se je pred kratkim obesil huzar Kohn, se je včeraj usmrtil huzar Matija Borcsek. V njegovem žepu so našli listek z napisom: Sledim primeru malega Kohna.

Sarajevo. 3. maja. Iz cele Bosne se naznanja velikanske povodnji. Mesto Bjelina je popolnoma pod vodo. Prebivalci so pobegnili v cerkev na Hribu. 36 hiš se je podrlo. Skode presega 200.000 kron. Tudi ljudje so prišli ob življenje.

Berolin. 3. maja. Drž. zbor obravnava interpelacijo gr. Kanitza o zdražitvi premoga. Interpelant izvaja, premogarska industrija odzame poljedelstvu veliko število delavnih moči. Zdražitev premoga ima svoj vzrok v velikem izvozu premoga. Če bi se odpravil izvoz premoga z uvedbo izvozne carine in odstranitvijo izjemnih tarif, bi ostalo v poljedelstvu 40 do 50 tisoč delavcev. — Poljedeljski minister Delbrück je priznal visoke cene, ki pomenjajo narodno-gospodarsko nevarnost, nasproten pa je izvozni carini, ki bi jo nosili domači konsumenti. Minister javnih del Breitenback je obljubil prestudirati vprašanje izvozne carine.

Videm na Beneškem. 3. maja. V nekem hotelu so našli truplo pomorskega kapitana Usigovića iz Dalmacije in neke ženske. Najprvo je ustrelil njo, menda ko je spala, potem pa sebe.

Rim. 3. maja. Podtajnik v vnanjem ministrstvu je v zbornici izjavil, da je v zadevi Martinelija, ki je bil izgnan iz Pulja, vložena na pristojnih oblastih reklamacija. Izražal je trdo pričakovanje, da prejme Martinelli, če se izkaže reklamacija utemeljena, popolno zadoščenje.

Kopenhagen. 3. maja. Vladni organ označuje vse vesti o dansko-nemškem dogovoru za strankarske izmišljotine. Danska bode vztrajala slejkoprej na stališču absolutne neotralnosti.

Bruselj. 3. maja. Novi kabinet je sestavljen sledeče: De Trooz — predsedstvo in notranje, Liebaert — finance, Renkin — pravosodje, Helleputte — železnice, Hubert — industrijo, Descams — šolstvo, Hellebant — vojno, D'Avignon — vnanje, Delbeke — javna dela.

Pariz. 3. maja. Kralj Edvard je posetil Fallieresa, kateri mu je obisk vrnil v angleškem poslanstvu.

Stockholm. 3. maja. Izvedenci pravijo, čeravno preiskava še ni končana, se vendar lahko trdi, da ruski socialist Černjak na ladji Olaf Wick ni bil zastrupljen, ampak je ponesrečil vsled vdihanja plina.

London. 3. maja. Ob angleškem obrežju je zadnje dni tudi vihar. Primerilo se je več nezgod. Včeraj so videli pri Govdwinu močno poškodovano ladjo z nemško zastavo. Rešilne barke se ji niso mogle približati. Parnik s tremi jambori meče še vedno valovje semintja. Misli se, da je najmanj 800 potnikov na njem.

London. 3. maja. Iz Tientsina se poroča, da so bila v kitajskem mestu vsa vrata umazana s krvjo. Kažejo se znamenja, kakor ob zadnji ustaji bokserjev.

London. 3. maja. Parnik Silverlip, naložen z bencinom, se je užgal v biskajskem zalivu. 5 mornarjev je prišlo ob življenje, mnogo se jih je s težkimi ranami polovilo iz morja.

London. 3. maja. Lordmajor je v obč. svetu prečital vabilo obč. sveta berlinskega, da obiščejo Berolin. Vabilo se je sprejelo, obisk določil na dan 6. junija.

Gallarate. 3. maja. V tekstilni tovarni se je podrla streha. 13 delavcev je ranjenih, dva umirata.

Carigrad. 3. maja. Turske čete so bile pri Amranu v Jemenu poražene in so izgubile 700 mož.

Nizza. 2. maja. Na telegrafično zahtevo dunajske policije so aretirali Nik. Gerassija, rentjeja in sina bivšega rumunskega pravosodnega ministra, ki je obtožen zločina goljufije.

Madrid. 3. maja. «Imparcial» javlja, da nameravajo bogati Angleži kupiti otok Cortegado in ga pokloniti Edvardu v darilo. Lastniki niso voljni zemljišča prodati.

Madrid. 3. maja. Liberalci so sklenili, da se ne udeležijo volitev za senat, ker jim je hotela vlada odstopiti samo 20 mandatov.

Peterburg. 3. maja. Golovin je pooblastil «Peterburger Ztg.» na izjavo, da ni govora o razpustu dume, ki hode izvršila potrebne reforme.

Peterburg. 3. maja. Stolipin se je javil 30. apr. pri Solovinu; ker ga ni dobil doma, mu je pozneje telefonično sporočil svoje in vojnega ministra zadovoljstvo nad vedenjem v viharu seji dume. Golovinovo stališče pa je olajšalo delo vsem prijateljem dume. — Po veliki noči namerava vojni minister odgovoriti na interpelacijo glede moskovskega guvernerja. — Po poročilu «Reči» je vojni minister posetil dumskega predsednika.

Peterburg. 3. maja. Državni svet je v tajni seji sprejel soglasno rekrutni kontingent; takisto je bil enoglasno sprejet zakon, ki nakazuje 6 milijonov rubljev gubernijam, kjer vlada lakota.

Peterburg. 3. maja. Nemiri v viborski jetnišnici se se ponovili. Politični jetniki, ki so stavili več zahtev, so razbili okna in vrata. Stotnja vojakov, ki je prihitela, je ustrelila; en jetnik je ubit, več ranjenih. Uvedla se je sodna preiskava.

Peterburg. 3. maja. Ministrski svet je sklenil zgraditi na sibirski železnici drugi tir.

Moskva. 3. maja. Na postaji v Brestu so prijeli 2 moška in 3 dekleta, češ, da so teroristi. Pri enem so našli samokres z zastrupljenimi kroglijami.

Novo-Čerkask. 3. maja. V bližini Velkova so roparji umorili železniškega blagajnika in odnesli 60.000 rubljev.

Honkong. 3. maja. V Kantonu je zletelo skladišče smodnika v zrak. 21. ljudi je ubitih in ranjenih.

Lepo kmečko posestvo

se proda radi starosti
v Zagorju ob Savi
blizu farne cerkve.

15 oralov dobre zemlje, 4 gozdi, redi se lahko 5—6 krav, dobi se za mleko 30—35 gld. na mesec. Hiša zidana, z opeko krita. Hlev prostoren za 7 glav goveje živine. Kozolec v dve vrsti.

Več se poizve v pisarni občnega konsumnega društva v Zagorju h. št. 99.

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

u Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem **svoje novo varjeno, priznano izborno pivo v sodih in steklenicah.**

Ustanovljeno leta 1855. Številka telefona 210.

Organizacije, sodrugi, pozor!

Povodom bližajočih se državnoborskih volitev je v proslavo splošne in enake volilne pravice izvrševalni odbor založil krasne

umetniške razglednice

v barvotisku

predstavljačo simbol bližajoče se delavske pomladi.

Cena	50 izvodom	3 K 25 v
"	100 "	5 " 75 "
"	500 "	23 " 75 "
"	1000 "	40 " — "

Posamezni komadi po 8 vin.

Naroča se jih pri upravnistvu „Rdečega Prapora“ proti plačilu, oz. poštnem povzetju. Sodrugi, sezite pridno po teh razglednicah!

„RDEČI PRAPOR“

je najradikalnejše slovensko glasilo, nujno potrebno vsakemu volilcu in vsakomur, ki hoče biti objektivno informiran o do- mači in splošni politiki.

„RDEČI PRAPOR“ je najmodernejši slovenski list, ki ne bi smel manjkati v nobenem bralnem društvu ali čitalnici ter napredni hiši.

Priporočajte „Rdeči Prapor“ povsod!

Izvrjene tkalce in tkalke

ter predilniške delavce in delavke sprejme za dobro plačo predilnica 4-4

Vaterländische Baumwollspinnerei & Weberei Akt.-Ges. v Dugaresu.

Vsaka ponaredba in ponatisek je kazniv. Edino pravi je

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.

4 52-81

Thierryevo centifolijno mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam itd., 2 lončka K 3-60. Razpošilja se le proti povzetju ali za poslani denar.

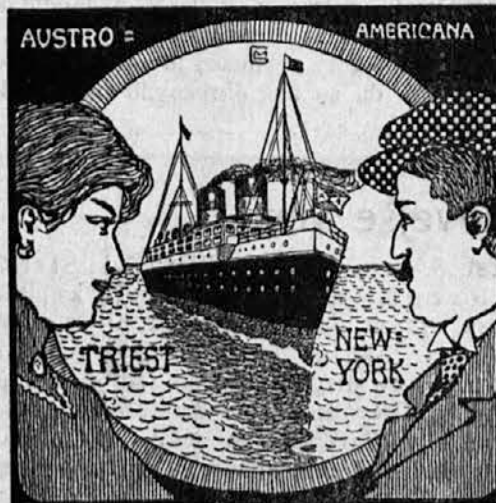
Te dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi p. Rogoški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastoj in franko.

„Rdeči Prapor“ izvod po 10 v se dobiva v Ljubljani v tobakarnah: Blaž, Dunajska cesta; Franzot, drž. kolodvor, Spod. Šiška; Kušer, Sv. Petra cesta; Pichler, Kongresni trg št. 3; Svatek, Glavni trg; Šešark, Selenburgove ulice; Velkavrh, Sv. Jakoba trg; Kleinstein, Jurčičev trg; Dolenc, Kolodvorske ulice, številka 27; Sušnik, Rimska cesta 24; Ušeničnik, Židovske ulice 1. — Kranj: Karol Florian, knjigarna. — Jesenice: Jakob Mesar št. 101. — Trst: Lavrenčič, Piazza Caserma. — Trst Rojano: Močnik, tobakarna — Gorica: Krebelj Peter, Kapucinske ulice št. 1. Schwarz, Solske ulice. — Reka: Ricardo Camera, Corso 16.

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in
za neshjivo potovati naj se obrnejo
na **Simon** in **Simetka**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Vsakovrstna Pojasnila dajo se brezplačno.

Naročajte edino slovensko revijo Naši Zapiski.

Naročnina:

Za celo leto K 3, za pola leta K 1-50, za četrt leta 80 h, posamezne številke 50 h.

Uredništvo in upravnistvo v Ljubljani.

V založbi „Naših Zapisnikov“ se še dobe:

8. številka tretjega letnika: Nekaj kulturnih zavodov slovenskih, po 24 vin.

10. in 11. številka tretjega letnika: Prešernov spomenik, obsejajoča 48 strani, z lepim ovitkom; za naročnike po 50 vin., sicer franko 80 vin.

Drama Prešernovega duševnega življenja, predavanje g. dr. Ivana Prijatelja ob odkritju Prešernovega spomenika v Ljubljani, po 40 vin. pri upravnistvu „Naših Zapisnikov“ v Ljubljani.

I. S. Machar: Magdalena, povest v verzih; poslovenil A. Dermota, po 2 K.

Abditus: Občina in socializem, 70 vin.

P. Mihalek: Iz nižnj življenja, 1 K.

Za agitacijo pripravne so brošurice:

Program socialne demokracije, po 4 vin., po pošti 8 vin.

Zvišanje duhovskih plač, po 10 vin., po pošti 14 vin.

Ako se jih naroči več, se dovoljuje popust po dogovoru.

!! NAZNANILO !!

P. n. slav. občinstvu uljudno naznanjam, da se moja (popreje FR. IGLIČ v Ljubljani)

Akcidenčna tiskarna

ne nahaja več na Glavnem trgu št 11, temveč

v Židovskih ulicah št. 4 v Ljubljani.

Kdor želi torej poceni tiskovine, naj jih naroča direktno iz prve roke, in sicer pri

L. PEVALEKU (popreje Fr. Iglíč)

Akcidenčna tiskarna in trgovina s papirjem LJUBLJANA, Židovske ulice 4. 3-2

Tiskarna Iv. Pr. Lampret

Kranj :: Gorenjsko :: Kranj

se priporoča p. n. občinstvu v vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmoderneje oblike. Ker je bogato založena z modernimi črkami in okraski ter opremljena z najnovejšimi stroji in električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini, in sicer: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, molitvenike, mrtvaška naznanila, razglednice, hranilne in zadržne knjižice, poročna naznanila, vizitke, vstopnice, zavitke, dopisnice, jedilne liste, vignete i. t. d., sploh izvršuje vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela okusno in ceno. V isti založbi je izšla tudi času primerna knjižica v drugi, pomnoženi izdaji

Novi državnoborski volilni red.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

3 52-52

priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in v steklenicah.

Telefon št. 187.

Zaloga v Spodnji Šiški.

Telefon št. 187.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.

Tiska Iv. Pr. Lampret v Kranju.

